

Dosarul nr. 3r-208/18

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (Ludmila Barbos)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Angela Bostan, Veronica Negru, Anatol Pahopol)

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Cristina Andriuța,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cristina Andriuța împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Valentin Andriuța cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii timpului de muncă parțial în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Cristina Andriuța cu privire la emiterea unei decizii suplimentare la decizia din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 27 ianuarie 2016, Cristina Andriuța a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri al MAI, solicitând obligarea pârâtului să-i stabilească timpul de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută, începând cu 01 februarie 2016 și până la survenirea riscului asigurat, cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani; încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și încasarea sumei de 1 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral (vol. I, f.d. 3-10).

Prin încheierea din 08 iunie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, (vol. I, f.d. 56 recto-verso) s-a atras în proces Valentin Andriuța în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantei.

La 29 iulie 2016, Cristina Andriuța a depus cerere de completare și concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând constatarea ilegalității refuzului Departamentului Trupelor de Carabinieri al MAI de a-i stabili ziua de muncă parțială, cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului; obligarea pârâtului să-i stabilească timpul de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută, începând cu 01 februarie 2016 și până la survenirea riscului asigurat, cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani; încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru în mărime de 36 495 de lei și încasarea sumei de 1 000

de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral (vol. I, f.d. 64-65).

Prin hotărârea din 11 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, acțiunea depusă de Cristina Andriuța s-a admis parțial; s-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul nr. 1/2-A83/15 din 28 decembrie 2015 a Departamentului Trupelor de Carabinieri al MAI; s-a obligat Departamentul Trupelor de Carabinieri să-i stabilească Cristinei Andriuța, începând cu 01 februarie 2016, timpul de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută, până la survenirea riscului asigurat, cu păstrarea indemnizației pentru concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani; și s-a încasat din contul Departamentului Trupelor de Carabinieri al MAI în beneficiul Cristinei Andriuța salariul pentru absența forțată de la lucru calculat pentru 7 ore de muncă pentru perioada 01 februarie 2016 până la 11 august 2016, iar în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (vol. I, f.d. 79, 85-96).

La 24 noiembrie 2016, Cristina Andriuța a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul Departamentului Trupelor de Carabinieri al MAI în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la lucru calculat pentru 7 ore de muncă pentru perioada 12 august 2016 – 24 octombrie 2016 (vol. I, f.d. 115-116).

Prin decizia din 07 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI și s-a casat hotărârea din 11 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, fiind emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă de Cristina Andriuța s-a respins ca neîntemeiată (vol. I, f.d. 161, 162-168).

Prin decizia din 26 iulie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de Cristina Andriuța și Valentin Andriuța și s-a casat decizia din 07 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre judecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 222-230).

Prin decizia din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI și s-a menținut hotărârea din 11 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, (vol. II, f.d. 20, 23-28).

Prin încheierea din 21 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI împotriva deciziei din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 61-67).

La 06 februarie 2018, Cristina Andriuța a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere prin care s solicitat emiterea unei decizii suplimentare la decizia din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 69).

În motivarea cererii a invocat că instanța de apel a omis să se expună asupra pretențiilor formulate de reclamantă în cererea de concretizare depusă la 24 noiembrie 2016. Respectiv, consideră că această omisiune a instanței de apel poate fi înlăturată prin emiterea unei decizii suplimentare.

Prin încheierea din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Cristina Andriuța cu privire la emiterea unei decizii suplimentare (vol. II, f.d. 81-83).

În consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că Cristina Andriuța nu a atacat cu recurs decizia din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, aceasta devenind irevocabilă în baza încheierii din 21 martie 2018 a Curții Supreme de

Justiție. Prin urmare, decizia instanței de apel nu poate fi modificată nici într-un fel, inclusiv prin emiterea unei decizii suplimentare.

La fel, instanța de apel a remarcat că pretențiile, care se pretind a fi lăsate fără examinare, au fost înaintate la etapa de examinare a cauzei în ordine de apel, circumstanța care contravine prevederilor art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Respectiv, acestea pot constitui obiectul altui litigiu.

La 03 iulie 2018, Cristina Andriuța a declarat recurs împotriva încheierii din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d.96-97 recto-verso).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel eronat și-a format poziția prin prisma faptului că Cristina Andriuța nu a atacat cu recurs decizia din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău. Or, ea nici nu avea motive și temeuri de a contesta decizia instanței de apel, deoarece era și este de acord cu aceasta în partea respingerii apelului declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI și menținerii hotărârii din 11 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, iar în partea cererii de majorare a pretențiilor din acțiune nu avea temeuri de a o contesta din motiv că instanța de apel nici nu s-a expus în privința acesteia.

La fel, recurenta a considerat neîntemeiată concluzia instanței de apel, precum că pretențiile înaintate prin cererea de majorare pot constitui obiectul altui litigiu. Or, hotărârea judecătorească emisă în prezenta acțiune civilă încă nu a fost executată, angajatorul continuând îngrădirea drepturilor sale.

Recurenta Cristina Andriuța a solicitat admiterea recursului și casarea încheierii din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, restituind spre rejudecare cererea cu privire la emiterea unei decizii suplimentare.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când i-a fost comunicată Cristinei Andriuța încheierea din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca încheierea judecătorească.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

Articolul 426 din Codul de procedură civilă consemnează la alin. (3) că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu art. 250 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța care a pronunțat hotărârea emite, din oficiu sau la cererea participanților la proces, o hotărâre suplimentară dacă: a) nu s-a pronunțat asupra unei pretenții formulate de către părți sau de către intervenientul principal; b) rezolvând problema dreptului în litigiu, nu a indicat suma adjudecată, bunurile ce urmează a fi remise sau acțiunile pe care pîrîtul trebuie să le îndeplinească; c) nu a rezolvat problema repartizării între părți a cheltuielilor de judecată ori a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, specialiștilor, interpreților sau reprezentanților cu privire la cheltuielile de judecată a căror compensare li se cuvine.

În debut, Colegiul găsește oportun de a evoca faptul că scopul emiterii hotărârii suplimentare este de a-i da hotărârii inițiale caracterul deplinătății, deoarece hotărârea judecătorească trebuie să fie certă, să nu producă confuzii și să nu creeze disensiuni pentru cei care urmează să-și conformeze conduita prescrierilor acesteia. Respectiv, o hotărâre suplimentară poate fi emisă doar în cazul când trebuie să aducă o certitudine necondiționată și deplinătate hotărârii judecătorești inițiale.

Implicit speței sunt pertinente dispozițiile art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care statuează că în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, se poate solicita o compensație legală.

Din conținutul normei legale precitate rezultă că instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Însă, deși apelul este o cale de atac devolutivă, ce provoacă o nouă judecare a cauzei în fond, acesta totuși reprezintă o realizare a principiului dublului grad de jurisdicție, care, în esență, nu permite formularea unor noi pretenții față de pârât necesare de a fi soluționate de către instanța de judecată.

În acest sens, efectul devolutiv al apelului se răsfrânge numai asupra a ceea ce s-a judecat în prima instanță (*tantum devolutum quantum iudicatum*). Conform acestui principiu, instanța de apel efectuează un control asupra hotărârii primei instanțe, iar acest control nu poate avea ca obiect pretenții noi, care nu au format obiectul examinării în prima instanță. Or, în caz contrar s-ar încălca principiul dublului grad de jurisdicție.

În condițiile speței este în afara oricărui dubiu rezonabil că pretențiile, invocate de Cristina Andriuța ca fiind lăsate fără examinare de către instanța de apel, au fost formulate la 24 noiembrie 2016, la faza judecării cauzei în ordine de apel. Astfel, se deduce că acestea nu au format obiectul examinării în prima instanță, deoarece au fost înaintate după pronunțarea hotărârii din 11 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că instanța de apel just a lăsat fără examinare pretențiile formulate de Cristina Andriuța prin cererea depusă la 24 noiembrie 2016. Or, prin prisma art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă, acest fapt ar constitui o încălcare a principiului dublului grad de jurisdicție.

Continuând șirul logic al ipotezei expuse supra, instanța de recurs apreciază că solicitările recurente exced împuternicirile instanței de apel, deoarece după pronunțarea soluției primei instanțe, reclamanta nu poate formula pretenții noi.

Finalmente, Colegiul ajunge la concluzia că rectificarea deciziei din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin emiterea unei decizii suplimentare în sensul propus de Cristina Andriuța, ar afecta esența soluției pronunțate prin

hotărârea din 11 august 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și prin încheierea din 21 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție, deoarece aceste rectificări țin de circumstanțele cauzei. Astfel, admiterea cererii recurente, în formula propusă de aceasta, ar afecta memoriul ce a format poziția instanțelor de judecată cu privire la soluțiile adoptate, și respectiv ar crea o discrepanță între partea motivată a actelor judecătorești și soluția pronunțată, circumstanță ce contravine principiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
decide:

Se respinge recursul declarat de Cristina Andriuța împotriva încheierii din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău

Se menține încheierea din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cristina Andriuța împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Valentin Andriuța cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii timpului de muncă parțial în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan